

تا سال ۲۰۲۵ صورت می گیرد

۱۰تریلیون دلار خسارت جرایم سایبری در جهان

میترا جلیلی

خبرنگار

در سال ۲۰۲۰ پاندمی کرونا بازار هک و حمله‌های سایبری را داغ کرد و مجرمان سایبری از وب سایت‌های دولتی گرفته تا بیمارستان‌ها و مؤسسه‌های سلامت و تحقیق واکسن، کسب و کارها و... را نشانه گرفتند که این موضوع زیان زیادی را به دنبال داشته است. طبق گزارش مؤسسه پژوهشی Cybersecurity Ventures انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۱ میزان خسارت جرایم سایبری جهان به ۶تریلیون دلار برسد که از ۳تریلیون دلار سال ۲۰۲۵ رقمی بسیار بالاتر است و البته این رقم تا سال ۲۰۲۵ به ۱۰.۵تریلیون دلار خواهد رسید.

■ بازار بزرگ امنیت سایبری

محققان مؤسسه پژوهشی Cybersecurity Ventures معتقدند که جرایم سایبری یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های بشر در دو دهه آینده خواهد بود به همین دلیل هم هر کمپانی باید یک متخصص امنیت سایبری داشته باشد تا کمتر در معرض حملات سایبری قرار بگیرد. طبق گزارش این مؤسسه پژوهشی، انتظار می‌رود میزان خسارت ناشی از حملات سایبری در ۵سال آینده یعنی تا سال ۲۰۲۵ به حدود ۱۰.۵تریلیون دلار برسد که به این ترتیب، میزان خسارت ناشی از فعالیت هکرها از زیان بلایای طبیعی جهان بیشتر خواهد بود. در این میان حملات با پشتوانه دولتها

بخش عمده‌ای از سهم این خسارت را به خود اختصاص می‌دهند که این حمله‌های سایبری شامل سرقت اطلاعات و داده‌ها، پول، سرقت مالکیت‌های معنوی، کلاهبرداری، باج گرفتن از طریق رمزآرها و... می‌شود. «پارن بافت» یکی از میلیاردرهای جهان نیز جرایم سایبری را مشکل شماره یک جهان با نوع بشر می‌داند و می‌گوید: حملات سایبری تهدیدی بزرگ‌تر از سلاح هسته‌ای است. در همین راستا، بازار امنیت سایبری روزی روز به روز رشد دارد و محققان مؤسسه Cybersecurity Ventures انتظار رشد سالانه ۱۵ تا ۱۵ درصدی بازار امنیت سایبری جهان را تا سال ۲۰۲۵ دارند.

گفتنی است در سال ۲۰۲۰ بازار امنیت سایبری جهان، ارزشی ۳۰۵ میلیارد دلاری داشت که این رقم با رشد ۲۵ برابری در طول ۱۳ سال، در سال ۲۰۱۷ به ۱۲۰ میلیارد دلار رسید و البته پیش‌بینی می‌شود میزان هزینه جهانی برای تأمین امنیت سرویس‌ها و محصولات

جهان به شدت نگران هستند و اعتقاد دارند که باج‌افزارها سریع‌ترین رشد را در میان جرایم سایبری دارند. انتظار می‌رود میزان هزینه ناشی از زیان باج‌افزارها در جهان در سال ۲۰۲۱ به ۲۰ میلیارد دلار برسد که این رقم ۵۷ برابر سال ۲۰۱۵ است. همچنین پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۱ هر ۱۱ ثانیه یک حمله باج‌افزاری به کسب و کارهای تجاری انجام شود در حالی که این حملات در سال ۲۰۱۶ هر ۴۰ ثانیه یک بار اتفاق می‌افتاد.

■ «دیتا»: عنصر اصلی اقتصاد دیجیتال

یکی از مهم‌ترین موارد در حمله‌های سایبری، دیتا و اطلاعات کاربران، مؤسسات و... است و مؤسسه IBM برای بیان اهمیت این موضوع عنوان کرد دیتا در قرن بیست و یکم همانقدر اهمیت دارد که نیروی بخار در قرن هجدهم، الکتریسیته در قرن نوزدهم و هیدروکربن در قرن بیستم در کانون توجه قرار داشت. در کل می‌توان گفت که «دیتا» آجر اقتصاد دیجیتال است. در جهان امروز اقتصاد به شمار می‌رود و البته فرصت‌های بی‌شماری هم برای نوآوری یا سوءاستفاده از آن وجود دارد. وقتی شبکه جهانی وب (WWW) در سال ۱۹۹۱ ابداع شد و در سال ۱۹۹۱ عملاً مورد استفاده قرار گرفت در تصور کسی نمی‌گنجد که دنیای وب تا این حد گسترده شود و امروزه حدود ۱.۹ میلیارد وب سایت در جهان فعالیت داشته باشد. به اف بی آی نیز از حملات باج افزاری در آمریکا و

■ سه‌شنبه ۲۵ آذر ۱۳۹۹

■ سال بیست و ششم

■ شماره ۷۵۱۷

معادل ۹۰ درصد از جمعیت ۸.۵ میلیارد نفری ۶سال به بالای جهان در سال ۲۰۳۰ خواهد بود.

یکی دیگر از عوامل افزایش میزان دیتا در جهان، روند روبه رشد تعداد وسایل متصل به اینترنت است به گونه‌ای که حالا دیگر تهدیدات سایبری از آلوده کردن کامپیوترها و شخصی، لپ‌تاپ، تلفن‌های هوشمند و وسایل اینترنت اشیا، دیتاسترها و سیستم‌های ابری ذخیره خواهد شد. همچنین پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۵ میزان دیتای ذخیره شده در ابرهای شرکت‌های خصوصی، کمپانی‌های فناوری از جمله اپل، فیس‌بوک، گوگل، مایکروسافت، توییتر و... فضای ابری سرویس‌های دولتی و همچنین مؤسسات کوچک و بزرگ تجاری به ۱۰۰ زتابایت خواهد رسید.

اما چرا میزان دیتا در جهان تا این حد افزایش یافته است؟ یکی از مواردی که سبب افزایش تولید دیتا در جهان شده روند روبه رشد کاربران اینترنت در جهان است. روزانه بیش از یک میلیون نفر برای نخستین بار به دنیای اینترنت می‌پیوندند و پیش‌بینی می‌شود تعداد کاربران اینترنت که در سال ۲۰۲۰ حدود ۵میلیارد نفر بوده، در سال ۲۰۲۲ به ۶میلیارد نفر برسد که این رقم معادل ۷۵ درصد از جمعیت ۸میلیارد نفری جهان خواهد بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود تعداد کاربران اینترنت دنیا در سال ۲۰۳۰ به بیش از ۷.۵میلیارد نفر برسد که این رقم

کار مرکز توسعه تجارت الکترونیک توسعه است نه رتبه‌بندی

رضا قربانی

عضو هیات مدیره سازمان نشر تهران

هر تغییر نگاهی که صورت یبوست با تمام ندهادهای اینترنتی نه تنها آثار منفی روی آن کسب و کارها می‌گذارد، بلکه توسعه اقتصاد کشور را نیز دچار مشکل می‌کند. از این رو تغییراتی که مرکز توسعه تجارت الکترونیک بدون مشورت و با ادبیات تهدیدآمیز در حال انجام آن است به کسب و کارهای اینترنتی لطمه جدی می‌زند.

مدتی است مرکز توسعه تجارت الکترونیک اقدام به پایش هوشمند و رتبه‌بندی کسب و کارهای اینترنتی کرده است؛ تا پیش از این هر کسب و کاری که از پروتکل اس اس ال (SSL) در وبسایت خود استفاده می‌کرد به دو ستاره دست می‌یافت ولی مرکز توسعه تجارت الکترونیک برای پایش بهتر کرده به صورتی که هر کسب و کاری که احراز هویت می‌شود به صورت پیش فرض نماد یک ستاره می‌گیرد و برای اینکه نماد ۵ تا ۵ ستاره را بگیرد، باید وارد مراحل رتبه‌بندی بعدی شود.

پیش از این تغییرات هر کسب و کاری که احراز هویت می‌شد یک یا دو ستاره دریافت می‌کرد ولی بعد از تغییرات مرکز توسعه تجارت الکترونیک خیلی از کسب و کارهایی که نمادشان دو ستاره بود ناگهان به یک ستاره تبدیل شدند. از آنجایی که تصویری هم که این کسب و کارها در سایت خود استفاده می‌کردند دارای دو ستاره بود، این شائبه پیش آمد که به دروغ می‌خواهند بگویند دو ستاره‌اند ولی تغییراتی نماد انجام داد باعث شد این مباحث هم پیش بیاید بنابراین عنوان اینکه در استفاده از نماد «اینماد» جعل صورت گرفته، دقیق نیست و تهدید به تعلیق و فیلتر کسب و کارهای اینترنتی اقدام خشنی در برابر یک رفتار معمولی است.

درباره کلمه «جعل» باید دقت کنیم وقتی این کلمه را به کار می‌بریم که فردی بدون اینکه پیش از این روند قانونی را طی کرده در حال سوءاستفاده باشد اما در زمینه تعلیق و فیلتر کسب و کارهای مجازی کلمه جعل نمی‌تواند مصداق داشته باشد، چرا که بیشتر کسب و کارهای اینترنتی که به تازگی از سوی مرکز توسعه تجارت الکترونیک به دلیل جعل اینماد تعلیق یا فیلتر شده‌اند، پیش از این به صورت قانونی روند دریافت اینماد را طی کرده‌اند. تنها مشکلی که در این میان پیش آمده، این است آنها به جای استفاده از کد استفاده می‌کردند و به وبسایتی نماد لینک می‌دادند، بنابراین منطقاً این بحث جعل محسوب نمی‌شود. هر چند طبق قوانین باید کد را در سایت خود قرار می‌دادند.

ما نباید به کسب و کارهایی که فرآیند کسب اینماد را طی کرده‌اند، اتهام بزنیم که از قوانین نخطمی کرده‌اند. مرکز توسعه تجارت الکترونیک باید موضوع را با ظرافت پیش ببرد، نه اینکه راحت‌ترین راه که همان فیلتر و تعلیق کسب و کار است را انجام دهد.

باید گفت این اقدام، شایسته این مرکز نیست و تصور می‌کنم این مرکز باید تعامل جدی‌تری با بدنه کسب و کارهای اینترنتی داشته باشد.

مرکز توسعه تجارت الکترونیک همان‌طور که نامش نیز آن را

کند بلکه در کسب و کار اینترنتی مشتری ابتدا پول پرداخت می‌کند و بعد کالای خود را تحویل می‌گیرد و اخلاص در کسب و کاری که تاکنون به صورت قانونی کار کرده و دارای سابقه خوب و دارای اسم و رسم است، صرفاً به دلیل استفاده از تصویر به جای کد آن را فیلتر کرده و مشتریان او را بی‌اعتماد می‌کند.

از سوی دیگر این کسب و کارهای خصوصی هستند که باید کار رتبه‌بندی را انجام دهند نه اینکه یک مرکز دولتی با زبان زور و تهدید از کسب و کارها بخواهد رتبه‌بندی شوند. مهمتر اینکه در شان یک مرکز دولتی نیست که کسب و کارها را ارزیابی کرده و رتبه و ستاره بدهد. در کشور ما و تمام دنیا نیز مرسوم است که شرکت‌های خصوصی کسب و کارها را رتبه‌بندی می‌کنند؛ رتبه‌بندی موضوع خوبی است اما باید طبق قاعده‌اش و از سوی شرکت‌های خصوصی انجام شود.

یک مرکز دولتی نباید در این حوزه ورود کند چون رتبه‌بندی دارای اما و اگرهای بسیاری است و می‌تواند دامن این مرکز را بگیرد و او را از وظایف و مأموریت‌های اصلی خودش دور کند؛ و در نهایت این که این مخاطب و مشتری نهایی است که تشخیص می‌دهد کدام رتبه‌بندی به آن چیزی که فکر می‌کند نزدیک‌تر است یا درست‌تر.

ایران شانزدهمین کشور پرکاربر اینترنت جهان

وب سایت Internet world stats در تازه‌ترین گزارش خود، ایران را به عنوان شانزدهمین کشور پرکاربر اینترنت در جهان معرفی کرده است.

به گزارش «ایران»، Internet world stats یک وب سایت بین‌المللی است که به طور مرتب آمار مربوط به فعالیت دیجیتال کاربران در جهان از جمله تعداد کاربران اینترنت ثابت و همراه، تعداد کاربران تلفن همراه، تعداد کاربران شبکه‌های اجتماعی و... را در بیش از ۲۰۰ کشور و منطقه جهان رصد می‌کند. در تازه‌ترین گزارش این وب سایت، ۲۰ کشور برتر جهان از نظر تعداد کاربران اینترنت معرفی شده‌اند که چین در جایگاه نخست قرار دارد و ایران هم با ۶۷ میلیون و ۶۰۳ هزار کاربر اینترنت در رده شانزدهم جهان جای گرفته است.

در این گزارش آمده است که تعداد کاربران اینترنت ایران در سال ۲۰۰۰ حدود ۲۵۰ هزار نفر بوده است که این جهش تعداد کاربر نشان از رشد ۲۷ هزار در صدی طی ۲۰ سال گذشته دارد. گفتنی است ایران در سال ۲۰۲۰ حدود ۸۴ میلیون نفر جمعیت دارد در حالی که این رقم در سال ۲۰۰۰ حدود ۶۶ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر بوده است.

تجهیز پژوهش سرهای دانش آموزی با تولیدات

فناوران ایرانی

معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری گفت: بخش قابل توجهی از تجهیزات فناوریان ایرانی که در نمایشگاه «تجهیزات آزمایشگاهی ایران ساخت» ارائه شد، مورد استفاده پژوهش‌سراهای دانش آموزی قرار گرفته است.

به گزارش «ایران» سورتا ستاری با بیان این‌که تحول زیست‌بوم فناوری و نوآوری از دانش‌آموزان آغاز می‌شود، افزود: نقش آموزش و پرورش در توسعه زیست‌بوم نوآوری اهمیت زیادی دارد و زیست‌بوم جدیدی در حوزه آموزش کشور باید اتفاق بیفتد البته این راه طولانی است. وی با تأکید بر این‌که باید با آموزش‌های متناسب با نیاز جامعه و آینده کشور، زمینه برای تربیت دانش‌آموز خلاق و پژوهشگر فراهم شود، ادامه داد: وزارت آموزش و پرورش در این مسیر همراهی خوبی دارد که نتایج آن در پرورش دانش‌آموزان خلاق و نوآور مشهود است. ستاری تأکید کرد: دانش‌آموز خلاق و پژوهشگر زمینه‌ساز تحول اقتصاد دانش‌بنیان است. معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری خاطرنشان کرد: در نمایشگاه ایران‌ساخت سال گذشته، بیش از ۳۳۰ میلیارد تومان فروش تجهیزات ایران ساخت انجام شد. ستاری از تجهیز پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی با تجهیزات آموزشی و آزمایشگاهی ایران‌ساخت خبر داد و با یادآوری ارائه بیش از ۹ هزار تجهیزات پیشرفته در این نمایشگاه، بیان کرد: بیش از ۸۴ میلیارد تومان از فروش کلی نمایشگاه، وارد آموزش و پرورش شد. از هنرستان‌ها تا مدارس تجهیز شدند و این حمایت از مدارس علاوه بر این در حمایت از پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی نیز جریان دارد. رئیس بنیاد ملی نخبگان افزود: مهم است دانش‌آموز در پژوهش‌سرای دانش‌آموزی با تجهیزات ایران‌ساخت کار کند و به این باور برسد که این توانمندی در کشور وجود دارد و او نیز باید در مسیر توسعه و خلاقت قرار گیرد.

رجیستری گوشی تلفن همراه غیر حضوری شد

به‌دنبال مکاتبه گمرک ایران با ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز درباره ثبت حضوری گوشی تلفن همراه در مبادی ورودی، معاون فنی گمرک ایران اعلام کرد که طی پیگیری‌های صورت گرفته رجیستری گوشی تلفن همراه از ابتدای دی ماه غیرحضوری خواهد شد و تمامی فرآیند حضوری در مبادی ورودی برای ثبت مشخصات در کمتر از یک دقیقه توسط بارکدخوان انجام می‌شود. به گزارش ایسنا، از ۱۲ مهر امسال به گمرکات اجرایی ابلاغ شد که هرگونه ثبت غیرحضوری تلفن همراه و بعد از خروج از گمرکات اجرایی (مبادی ورودی) توسط مسافرن ممنوع است، براین اساس باید اظهار و ثبت تلفن همراه مسافران فقط در محل مبادی ورودی و پس از احراز هویت دقیق و تشخیص غیرتجاری بودن و طی تشریفات گمرکی در لحظه ورود به کشور انجام شود.

اما از زمان اجرای این دستورالعمل اعتراض زیادی از سوی مسافران به دلیل شکل‌گیری صف‌های طولانی و معطلی چند ساعته در مبادی ورودی جهت رجیستری گوشی موبایل آن‌هم در شرایط کرونایی موجود مطرح بود در عین حال که کارکنان گمرک نیز از وضعیت موجود رضایتی نداشتند. اما در هفته گذشته مهرداد جمال ارفقی – معاون فنی گمرک ایران – طی نامه‌ای به ستاد مبارزه با قاچاق کالا با اعلام گزارشی از شرایط موجود درخواست کرد که جهت جلوگیری از شیوع بیماری کرونا و همچنین در راستای رضایتمندی مسافران ورودی و نظام مند کردن فرآیند رجیستری، اجرای طرح رجیستری گوشی به صورت غیرحضوری و پس از انجام استعلامات سیستمی از واحد گمرانه و در مکانی غیر از مبادی ورودی گمرک انجام شود تا ضمن جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی از اجرای طرح، از تجمع و شیوع بیماری کووید ۱۹ با قطع زنجیره شیوع و بروس کرونا جلوگیری شود.

به فاصله کوتاهی طی بررسی‌های صورت گرفته روند رجیستری موبایل تغییر کرده است و آن‌طور که معاون فنی گمرک ایران در این باره توضیح داد طی تصمیمات اخذ شده از ابتدای دی ماه سال جاری رجیستری گوشی موبایل به صورت غیرحضوری انجام خواهد شد و مدت زمان انجام فرآیند حضوری به کمتر از یک دقیقه کاهش پیدا می‌کند.

وی در ادامه با اشاره به اقداماتی که در جریان تغییر روند رجیستری و ثبت غیرحضوری آن در دستور کار قرار دارد، توضیح داد: پیش‌بینی شده که اظهارنامه مسافری توسط آژانس‌های مسافری در هواپیمای توزیع و تکمیل شود، در غیر این صورت تا قبل از گذرنامه تکمیل شده یا در سالن گمرک تکمیل شود. در این اظهارنامه مشخصات گوشی تلفن همراه از جمله شماره IMEI باید درج شود. معاون فنی گمرک ایران گفت: گوشی تلفن همراه توسط ارزباز گمرک رؤیت و بواسطه بارکدخوان شماره IMEI و بارکد پاسپورت در سیستم درج خواهد شد و بعد از ثبت مشخصات گوشی و احراز مسافر در مبادی ورودی، فرد یک ماه فرصت دارد تا با مراجعه به سامانه گمرک (EPL) ادامه فرآیند رجیستری را انجام دهد.

از سوی انتشارات ثانیه

کتاب «هوش مصنوعی و آینده روزنامه‌نگاری» منتشر شد

کتاب «هوش مصنوعی و آینده روزنامه‌نگاری»، نوشته «جیسون ویناکر»، ترجمه مینو میرزایی، از سوی انتشارات ثانیه وارد بازار کتاب شد. در مقدمه نویسنده آمده است: این کتاب بسیاری از دیدگاه‌های انتقادی در مورد غول‌های فناوری را مطرح می‌کند و اینکه فناوری چگونه الگوهای رفتاری ما را تغییر می‌دهد، بویژه با در نظر گرفتن این مسأله که ما روزنامه‌نگاری را چطور به کار می‌گیریم. باید گفت که تغییر مسیر از تولیدکنندگان رسانه به توزیع‌کنندگان، عواقب فوق‌العاده مهمی در آینده روزنامه‌نگاری داشته است اما این گفته به معنی قصد شرکت‌های فناوری بزرگ برای خرد کردن رسانه‌ها نیست هر چند یکی از نتایج آن، از بین رفتن اعتماد به نفس در رسانه‌های اصلی بوده که نشان می‌دهد حوزه عمومی تا چه حد ناپایدار است؛ بویژه در آشوب‌های وسیعی که در برابر عقاید ریشه‌دار شکل می‌گیرند، مانند آنچه که در رأی‌گیری برای برگزیت یا انتخاب دونالد ترامپ به عنوان رئیس‌جمهوری رخ داد. من با جزئیات بیشتری در این کتاب شرح داده‌ام که دلایل نهایی این قبیل مشکلات در حوزه عمومی در رسانه‌های قدیمی ریشه دارد و نه فقط میل وافر حوزه عمومی به انحصار در اواخر قرن بیستم. گفت‌وگو با سرعت و کارایی که فناوری با کمک آن، خودکار شدن را تحت کنترل خود در آورده، به مقدار قابل تأملی، تغییرات رفتار عمومی را تحت تأثیر خود قرار داده است. این

کتاب توسط انتشارات راتلج در سال ۲۰۱۹ چاپ شد و انتشارات «ثانیه» آن را در ۲۶۸ صفحه در قطع رقعی به قیمت ۴۵ هزار تومان وارد بازار نشر کرده است.

دک آملین

